

Силабус
освітнього компоненту ОК32

Стратегічне управління

Назва дисципліни:	Стратегічне управління
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	ОП «Менеджмент організацій та логістика»
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=49
Рік навчання:	4
Семестр:	8 (весняний)
Обсяг освітнього компоненту	6 кредитів (180 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра менеджменту
Мова викладання:	державна
Керівник курсу:	Гетьман Ольга Олександрівна, канд.екон.наук, доцент
Контактний телефон:	+38066 176 64 27
E-mail:	getman.olga.actinon@gmail.com

Короткий зміст освітнього компоненту:

Мета вивчення навчальної дисципліни: оволодіння теоретико-методичними основами процесу досягнення перспективних цілей організації на основі утримання конкурентних переваг і адекватного реагування на зміни зовнішнього середовища, застосування рекомендацій на практиці.

Даний курс спрямований на ґрунтовне вивчення теоретичних основ та практичних питань, розрахований на надання студентам навичок щодо спроможності до проведення аналізу впливу факторів зовнішнього середовища діяльності підприємства, спроможності щодо забезпечення стійкості підприємства до негативних змін у зовнішньому середовищі внаслідок своєчасної розробки та реалізації стратегій розвитку підприємства за умови ефективного використання його потенціалу.

Завданнями вивчення дисципліни «Стратегічне управління» є:

- засвоєння студентами методичних основ стратегічного управління на підприємстві;
- управління стратегічним потенціалом підприємства;
- засвоєння основ організаційного дизайну та оволодіння основами проектування посадових позицій;
- вмінь щодо визначення впливу факторів зовнішнього середовища підприємства на результати його діяльності;
- оволодіння методикою щодо застосування системи показників оцінки ефективності стратегічної трансформації підприємств;

- надбання навичок щодо системного застосування шкіл стратегічного менеджменту в процесі побудови стратегії розвитку;
- формування вмінь до визначення стилів топ-менеджменту та побудови системи ефективного управління підприємством;
- оволодіння навичками щодо здійснення необхідних змін складових стратегічного потенціалу підприємства
- придбання навичок щодо застосування в роботі наукових методів: пізнання, теоретичного узагальнення й порівняння, системного аналізу та синтезу, структурного, графічного, економіко-математичного моделювання, експертних оцінок, симплексного методу лінійного програмування;
- оволодіння методикою формування динамічних систем функціональних конфліктів як рушійних сил розвитку підприємств;
- формування вмінь щодо визначення шляхів створення інновації цінності як конкурентної переваги;
- оволодіння методами щодо визначення впливу стратегічного управління на життєвий цикл підприємства.

Предмет вивчення дисципліни — теоретико-методичні основи та практичні аспекти процесів стратегічного управління.

Передумови для вивчення дисципліни: ОК 24 Планування діяльності автотранспортних підприємств. ОК23 Маркетингова діяльність автотранспортних підприємств

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

РН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

РН 7. Виявляти навички організаційного проектування.

РН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
1	2	3	4	5
1	ЛК1 Об'єкт, предмет, мета, задачі та зміст дисципліни «Стратегічне управління». Стратегічне управління як реалізація цільового підходу	2		1
	ПР 1 Визначення варіації значень впливу зовнішнього середовища	2		
	СР1 Осмислення набутих знань, опанування матеріалом за темою: Стратегічний потенціал та стратегічні рішення	8	12	
2	ЛК2 Передумова виникнення і розвитку стратегічного управління. Оцінка середовища	2		1,3,11
	ПР 2 Визначення типу зовнішнього середовища	2		
	СР2 Розвиток підприємства як керований процес. Розвиток підприємства як перехід на якісно новий рівень шляхом трансформаційного процесу	9	12	
3	ЛК3 Школи стратегій. Посилки, критика, контекст та внесок	4	2	1,3,8,11
	ПР 3 Застосування шкіл стратегії при розробці концепції стратегічного управління	2	2	
	СР3 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання	8	10	
4	ЛК4 Класифікації організаційних структур підприємств та їх відповідність стратегічним підходам	4	2	1,3,11
	ПР 5 Обґрунтування доцільності та визначення відсутності потреби в трансформації організаційної структури підприємства	2	2	
	СР5 Основи організаційного дизайну. Відповідність організаційного дизайну ситуаційним факторам.	9	12	
5	ЛК5.Вплив стратегічного управління на життєвий цикл підприємства	2	2	3,11
	СР6 Узагальнена матриця визначення напрямів оновлення підприємства. Матричний аналіз домінуючих теорій життєвого циклу підприємства.	8	12	
6	ЛК6 Функціональні конфлікти як рушійні сили стратегічного розвитку підприємства	4		10,11
	ПР6 Побудова динамічних систем функціональних конфліктів	2		
	СР6Політичні ігри та стилі конфліктної поведінки на підприємстві. Структурна та динамічна системи конфліктів. Застосування трансформаційних теорем. Формування функціонального конфлікту на підприємстві.	9	12	
7	ЛК7 Різновиди стратегій розвитку.	2		4-7
	СР7 Конкурентні переваги. Передумови корпоративної стратегії.	8	12	
8	ЛК8 Створення інновації цінності як показник стратегічного розвитку організації	2		2,4
	ПР8 Приклади створення інновації цінності провідними підприємствами України.	2		
	СР8 Стратегічна модель Портера. Матриця «Дженерал Електрик». Підхід, оснований на матриці можливостей за товарами/ринками. Матриця «Бостонської консультативної	8	12	

групи». Матриця спрямованої політики (модель Shell/DPM)				
1	2	3	4	5
9	ЛК9 Стратегії впровадження технологічних інновацій	2		2,11,12
	ПР9 Побудова диференціальної гібридної форми	1		
	СР9 Осмислення набутих знань	9	12	
10	ЛК10 Управління стратегічно-організаційними змінами	2		12
	ПР10 Система контролю як база для оперативного й стратегічного контролю	1		
	СР10 Осмислення набутих знань	9	12	
11	ЛК11.Стратегія розвитку галузі та регіону	4		1,3,11,12
	ПР11. Підсумкове практичне заняття.	2		
	СР11 Осмислення набутих знань	8	12	
12	ЛК12 Стратегічне управління як система, стратегічна сегментація	2		1,3,9
	СР 12 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання	9	10	
Ра- зом	ЛК	32	6	
	ПР	16	4	
	СР	102	140	
	Підготовка до екзамену	30	30	
УСЬОГО за дисципліною		180	180	

Індивідуальне навчально-дослідне завдання: не передбачене.

Методи навчання, форми та методи оцінювання:

а) пояснювальні-ілюстративні: лекція, пояснення, робота з підручником, демонстрування відео-файлів, тощо;

б) метод проблемного викладання: рольові ігри та симуляції (імітації певних процесів та явищ);

в) частково-пошуковий (в процесі розв'язання конкретної проблеми, застосовується одне або кілька складних умінь логічного мислення, які утворюють його основний зміст);

г) дослідницький метод – здобувачі самостійно вивчають літературу, другі джерела, ведуть спостереження та виміри і виконують інші дії пошукового характеру.

Система оцінювання та вимоги:

Конкретизація, деталізація критеріїв та системи оцінювання з урахуванням специфіки освітнього компоненту здійснюється на основі загальних критеріїв, наведених у СТВНЗ 7.1-01:2019 «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_7_1_02_new.pdf) та СТВНЗ-90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_90.1-022.pdf).

Поточна успішність

Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою 100-бальної шкали.

Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання, захист індивідуального завдання (есе, реферату тощо).

Здобувач накопичує бали протягом семестру за виконання завдань, виступи на заняттях, участь у дискусіях, а також за виконання контрольних робіт (табл.1).

Таблиця 1 – Розподіл балів з дисципліни за 100-бальною шкалою

Види робіт	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	Оцінка в балах
Виступ, участь у дискусії на лекційних заняттях	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	30
Захист практичних робіт	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60
Індивідуальна самостійна робота	10											10	
Сума балів за ЛК, ПР, СР	100												
Контрольна робота 1	-							100					100
Контрольна робота 2	100							-					100
Середньоарифметична оцінка поточного контролю												100	

Підсумкове оцінювання

1 Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі екзамену.

2 Умовою складання екзамену є: відпрацювання всіх пропущених занять; середня поточна оцінка з дисципліни не нижче 60 балів.

Результат навчання оцінюється за 100-бальною шкалою (для екзамену) відповідно до таблиці .2.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89			B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74			D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
	Добре	Зараховано		
	Задовільно			

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Рейтингова оцінка з дисципліни за шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

Із метою мотивації здобувачів до активного та якісного виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані заохочувальні бали. Мотивація здобувачів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки здобувачів і робочою програмою з навчальної дисципліни.

За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.

Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів;
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях здобувачів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів;
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних)

завдань підвищеної складності – 5 балів.

Кількість балів за індивідуальні завдання здобувача не може перевищувати 20 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Політика курсу:

– курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;

– освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;

– самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;

– усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;

– якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;

– під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах:

1. Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу Харківського національного автомобільно- дорожнього університету:

https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf

2. Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ. Положення про групу сприяння академічній доброчесності:

https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_0-02.pdf

3. Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат:

https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85.1-02.pdf

– у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;

– списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

Базова література

1. Мінцберг, Альстранд, Лампель: Стратегічне сафарі. Експерсія по нетрях стратегічного менеджменту// перекл. з англ. Н. Палій. Харків: Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2018. 502 с.

2. Кристенсен К. Як нові технології нищать сильні компанії/ перекл. з англ. Т. Фролова. Харків: Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2019. 308 с.

3. Мінцберг Г. Анатомія менеджменту. Ефективний спосіб керувати компанією / перекл. з англ. Р. Корнути. Київ: Наш Формат, 2018. 408 с.

4. Кім В.Ч., Моборн Р. Перехід до блакитного океану. Поза конкуренцією / перекл. з англ. Т. Фролова. Харків: Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2018. 288 с.
5. Адізес І.К. Ідеальний керівник. Чому ним неможливо стати / перекл. з англ. С. Опацької. Київ: Наш Формат, 2017. 288 с.
6. Адізес І.К. Управління життєвим циклом корпорацій / перекл. з англ. Н. Палій. Харків: Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2018. 496 с.
7. Адізес І.К. Управління змінами / перекл. з англ. Т. Семігіної. Київ: BookChef, 2018. 299 с.
8. Адізес І.К. Командне лідерство. Як порозумітися з будь-яким менеджером / перекл. з англ. С. Сарвіри. Київ: Наш Формат, 2019. 312 с.
9. Адізес І.К. Як подолати кризу управління. Діагностика та лікування проблем керівництва / перекл. з англ. В. Стельмаха. Харків: Фабула, 2019. 272 с.
10. Барабанов І.В., Андрєєва Т.Є., Гетьман О.О. Сучасний конфлікт-менеджмент: монографія. Харків: ФОП Панов А.М., 2019. 204 с.
11. Гетьман О. О. Сучасна концепція стратегічного управління. Управлінська діяльність: досвід, тенденції, перспективи : зб. наук. праць. Харків : ХНУБА, 2022. С. 4-14.
12. Серіков А.В. Управління організаційними змінами. Харків: Бурун Книга, 2013. 264 с.

Допоміжна:

13. Адізес І.К. Гонитва за Розквітом. Максимізуйте успіх компанії за методологією Адізеса / перекл. з англ. Н. Борис. Дніпро: Monolith Bizz, 2019. 288 с.
14. Avanesova N., Tahajuddin S., Hetman O., Serhiienko Y., Makedon V. Strategic management in the system model of the corporate enterprise organizational development. Economics and Finance. 2021. № 1/2021. Vol. 9. PP. 18-30.
15. Гетьман О.О. Трансформація організаційних структур підприємств в процесі розвитку. Economics, management, law: challenges and prospects: collection of scientific articles. New Delhi: Discovery Publishing House Pvt. Ltd, 2016. С.158–164.
16. Андрєєва Т.Є., Гетьман О.О. Виникнення промислових кластерів при ускладненні та посиленні динамічності зовнішнього середовища. Economics, management, law: socio-economic aspects of development. Roma: Edizioni Magi, 2016. С.168-172.
17. Андрєєва Т. Є., Гетьман О. О. Напрями розвитку організації в контексті технологічних змін. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2020. № 69. С. 59-75.
18. Andreeva T.E., Hetman O.O. Identification of differential hybrid configurations of the organizational structures of enterprises. Perspectives of research and development: collection of scientific articles. Dublin: SAUL Publishing Ltd, 2017. С.104–109.
19. Андрєєва Т.Є., Гетьман О.О., Солнцева Н.В. Методичний підхід до трансформації організаційної структури, що сприяє підвищенню інвестиційної привабливості підприємства / за заг. ред. Т.Є. Андрєєвої. Інвестиційна привабливість підприємства: колективна монографія. Харків: ФОП Павлов А.М., 2016. С. 23-45.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ХНАДУ
2. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка
3. Харківський центр науково-технічної та економічної інформації
4. Доступ до курс-ресурсу:

<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=49>

5. Офіційний вебпортал парламенту України.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>

Розробник силабусу навчальної
дисципліни, канд. екон. наук., доцент

Ольга ГЕТЬМАН

Гарант ОП, канд. екон. наук., доцент

Лариса АЧКАСОВА

Завідувач кафедри менеджменту,
д-р екон. наук., професор

Оксана КРИВОРУЧКО